

Landschapsbeheer Flevoland
Zorg voor ons landschap

Lelystad, december 2013
P. Borsch, Jetta Verhoef & Roelof van der Valk

Botter 14-03 flevoland@landschapsbeheer.net
8232 JP Lelystad www.landschapsbeheer.net
T (0320) 29 49 39 KvK Lelystad 39069897
F (0320) 29 49 30 Giro 8283185

Beheerplan Lumiérepark Almere 2013-2017

Zorg voor ons landschap

De twaalf provinciale organisaties voor landschapsbeheer vormen samen Landschapsbeheer Nederland. Dit samenwerkingsverband streeft naar behoud, beheer en ontwikkeling van een ecologisch en mooi cultuurlandschap met een streekeigen karakter. Landschapsbeheer werkt nauw samen met particulieren, boeren en overheden, die eigenaar zijn van 80 procent van het Nederlandse buitengebied. Met haar expertise en duizenden enthousiaste vrijwilligers levert Landschapsbeheer een bijdrage aan de verdere ontwikkeling van ons levende landschap. Belangrijk einddoel is dat mensen zélf aan de slag gaan met de zorg voor het landschap bij hen in de buurt.

De activiteiten van Landschapsbeheer zijn ondergebracht in vier kernprogramma's.

Zorg voor ons landschap
DAT DOEN WE SAMEN

Landschapsbeheer is een professionele vrijwilligersorganisatie. Samen met grondeigenaren werken duizenden vrijwilligers aan beheer, herstel en ontwikkeling van ons landschap. Zij doen dat met kennis van de bijzondere landschappen die Nederland heeft, zoals de Drentse hei, de Brabantse vennen en de Noord-Hollandse polders. Landschapsbeheer zorgt voor opleiding, begeleiding, gereedschap en veilige werkomstandigheden.

Zorg voor ons landschap
MAAK JE ERF GOED

Met inzet van kennis en middelen stimuleert Landschapsbeheer de ecologische ontwikkeling van de grond waarop wij wonen en werken. Zij doet dat met oog voor de regionale verscheidenheid die onze provincies elk een eigen karakter geeft. Natuurlijk groen rond huis en bedrijf betekent meer dan een ideale woon- en werkomgeving. Het zorgt voor evenwicht tussen mens en natuur. Zo'n omgeving is een erf, in de ruimste zin van het woord.

Zorg voor ons landschap
RUIMTE VOOR PLANT EN DIER

Landschapsbeheer streeft naar integrale landschapszorg met speciale aandacht voor het verbeteren van leefgebieden voor bedreigde en/of streekeigen plant- en diersoorten. De provinciale organisaties beschikken over de specifieke kennis die nodig is om de regionaal sterk verschillende leefgebieden ook op kleine schaal in stand te houden, zoals in boomgaarden en groenstroken. Dat verzekert een levend landschap voor de toekomst.

Zorg voor ons landschap
BAKENS IN DE TIJD

De natuur en de mens laten sporen na in het landschap. En er komen voortdurend nieuwe sporen bij: van pingoruïnes uit de ijstijd en grafheuvels uit de prehistorie, tot houtwallen, knotbomen en zelfs de begroeiende vuilnisheuvels van nu. Die natuurlijke en culturele landschapselementen vertellen verhalen over ons landschap. Landschapsbeheer leert ons die verhalen lezen en stimuleert daarmee het beheer van landschapselementen zodat zij ook in de toekomst een eigen plaats hebben.

Colofon

Titel : Beheerplan Lumièrepark Almere 2013
Auteur : P. Borsch, Jetta Verhoef & Roelof van der Valk
Datum : April 2013
Foto's : Landschapsbeheer Flevoland

Aan dit rapport is financieel bijgedragen door:
* Gemeente Almere

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	
1.2	<i>Aanleiding</i>	
1.3	<i>Doelstelling werkgroep</i>	
2	Gebiedskenmerken	5
2.1	<i>Locatie</i>	
2.2	<i>Bodem</i>	
2.3	<i>Paden</i>	
2.4	<i>Bosvakken</i>	
2.5	<i>Oever en bermbeheer</i>	
2.6	<i>Sloten</i>	
3	Omschrijving elementen	7
3.1	<i>Takkenrillen en dood hout</i>	
3.2	<i>Stimuleren afwisselende (kruidenrijke) bosranden</i>	
3.3	<i>Maken van voorzieningen voor diverse diersoorten</i>	
3.4	<i>Verschraling:</i>	
3.5	<i>Ruigte:</i>	
3.6	<i>Broeihopen voor ringslang</i>	
3.7	<i>IJsvogelwand</i>	
3.8	<i>Griend</i>	
3.9	<i>Educatie en burgerparticipatie</i>	
3.9 1	<i>Werkzaamheden Flora en Fauna wet</i>	
4.	Beheer	9
4.1	<i>Bosvakken</i>	
4.2	<i>Bloemrijk grasland</i>	
4.3	<i>Beek</i>	
4.4	<i>Struweel</i>	
4.4	<i>Rietkraag</i>	
4.6	<i>Ruigte</i>	
4.7	<i>Wandelpad</i>	
Bijlagen:		
1	Wie doet Wat	23
2	Beheerkaart Eco-eiland Lumiérepark	

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Vanaf 2002 wordt er vanuit het project 'Het Groene Stadsleven' door vrijwilligers in het Lumièrepark op het Eco-eiland gewerkt. De gemeente Almere ondersteunt dit project omdat zij graag de betrokkenheid bij de bewoners rondom het park wil vergroten.

1.2 Aanleiding

In 2002 hebben Landschapsbeheer Flevoland en de gemeente Almere het project "Het Groene Stadsleven" gestart voor een periode van 3 jaar. Het Groene Stadsleven betreft een burgerparticipatie projecten waarbij burgers mee kunnen helpen met eigen (natuur) beheer in hun omgeving in het gemeentelijk Groen. Landschapsbeheer Flevoland initieert, organiseert en begeleidt werkdagen waarbij burgers uitgenodigd en uitgedaagd worden om mee te helpen. De werkzaamheden betreffen kleinschalige beheerwerkzaamheden die niet door de gemeente uitgevoerd kunnen worden. Na succesvolle jaren kreeg het project Het Groene Stadsleven een vervolg, waarbij de groepen steeds zelfstandiger konden werken, en nieuwe locaties werden gevonden om samen met burgers aan de slag te gaan. Sinds 2005/2006 werkt de groep in het Lumièrepark zelfstandig, waarbij Landschapsbeheer Flevoland de coördinatoren begeleidt en ondersteunt.

1.3 Doelstelling werkgroep

De groep vrijwilligers/burgers werkt eenmaal per maand in het park met als doel de landschappelijke en natuurlijke waarde van het park te verhogen. De gemeente verricht geen werkzaamheden in het door de vrijwilligers beheerde deel. Doormiddel van kleinschalige beheerwerkzaamheden ontstaat er een gevarieerdere plantengroei waardoor er meer ruimte gecreëerd wordt voor verschillende diersoorten. Voor omwonenden wordt het gebied daardoor ook interessanter. Door met vrijwilligers eens in de maand aan de gang te gaan wordt de band tussen de bewoners en het gebied en tussen de bewoners onderling versterkt. Betrokkenheid van buurtbewoners en educatie is daarmee ook een belangrijk doel van de Lumièreparkwerkgroep. Dit document beschrijft hoe de werkgroep haar doelstelling de komende jaren in de praktijk gaat brengen.

2. Gebiedskenmerken

2.1 Locatie

Het Lumiérepark is een park grenzend aan het Weerwater in Almere centrum. Het park bestaat uit bospercelen, een landtong met daarover hoogspanningselektriciteitskabels, graslanden met zowel kort gemaaid gras als ruig grasland. Een strandje en een eiland. Dit eiland wordt beheerd door vrijwilligers van Landschapsbeheer Flevoland. Het eiland bestaat grotendeels uit bos met wandelpaden. Langs de randen is veel opslag met wilg.

Lumiérepark en Weerwater met beheerdeel LBF

2.2 Bodem

De bodem van het gebied bestaat vooral uit kleigrond. Er is nauwelijks reliëf.

2.3 Paden

De verharding van de paden bestaat uit een half-verharding. Het hoofdpad uit Gralux. De zijpaden hebben schelpen als basis. Steeds meer verschijnen paden door het gebied die niet zijn aangelegd maar veroorzaakt worden door het vele wandelen van bezoekers. Hier loopt men over de kleibodem.

2.4 Bosvakken

De bosvakken variëren in aanplanting, deze verscheidenheid aan inheemse soorten geven verschil in belevingswaarde en natuurlijke waarde.

2.5 Rietkraag

Rondom het eiland bevindt zich een rietkraag. Deze wordt pleksgewijs door de vrijwilligers gemaaid. Riet wat zich vanaf de vaste wal de sloot in groeit wordt door de gemeente gemaaid. De sloot wordt in het reguliere onderhoud van de gemeente meegenomen.

2.6 Sloten

Om het gebied lopen recht uitgegraven slootjes. De vaarten aan de west- en zuidkant zijn breder en hebben op enkele plaatsen natuurvriendelijke afgeschuinde oevers waarop een moerasachtige vegetatie groeit.

3. Omschrijving natuurlijke elementen

Dit hoofdstuk beschrijft mogelijkheden voor het verhogen van natuurwaarden in door bewoners beheerde gebieden in Almere. Omdat alle gebieden verschillen van elkaar kan het zijn dat niet alle ingrepen op een locatie mogelijk zijn. In dit hoofdstuk zijn verwijzingen opgenomen naar bijlagen, dit zijn infobladen uit de *'Informatiemap natuurlijk beheer'*

Van een aangeplant bos naar een bos met verhoogde natuurwaarde wordt bereikt door het uitvoeren van gefaseerd beheer. Door het aanplanten van verschillende duurzame boom- en struikensoorten na een dunning ontstaat gevarieerde struweelvegetaties waarin dieren dekking kunnen vinden. Door aanplant van klimplanten wordt het geheel nog gevarieerder en aantrekkelijker. De afwisseling van water en plas/drassituaties langs oevers zijn ideaal om een grote variëteit aan verschillende plantensoorten en biotopen te ontwikkelen. Interessant voor de natuur, en voor bezoekers.

Een slingerpad door het gebied geeft de bezoekers de mogelijkheid het gebied meer te beleven. Door de ontwikkeling van een educatieve pad en het informatiebord in het gebied wordt men op de hoogte gebracht van de waarde van het gebied.

Een grasweide kan veranderen door maaien en afvoeren van het gewas. Hierdoor wordt een gevarieerde strook ontwikkeld met riet, ruigte en bloemrijke graslandvegetatie.

Vogelsoorten die (kunnen) voorkomen zijn oa:

* staartmezen, kleine karekiet, ijsvogel, merel, lijster, roodborst.

Amfibieën die (kunnen) voorkomen zijn:

* kleine watersalamander, gewone pad, (bruine) kikker en de ringslang.

Zoogdieren die (kunnen) voorkomen zijn:

* konijn, ree, vos, diverse soorten muizen

3.1 Takkenrillen en dood hout

Bij snoei- en dunningswerkzaamheden komt veel takmateriaal vrij, dat op enigerlei wijze verwerkt moet worden. Het materiaal kan het beste verwerkt worden tot een takkenril of takkenwal. Hierin vinden veel dieren een goede schuilgelegenheid of overwinteringsplaats. Overwinterende vlinders als Citroenvlinder en dagpauwoog maken er graag gebruik van. Ook egels maken er graag gebruik van om te overwinteren. Onder de vogels zijn het vooral winterkoning, heggenmus en roodborst die zich ophouden in de omgeving van een takkenril.

Als er na verloop van tijd door vertering onderin voldoende humus is gevormd, wordt het een aantrekkelijke verblijfplaats voor kikkers, padden en salamanders. Kortom, het dode materiaal kan veel leven aantrekken. Een takkenril moet voldoende omvang hebben om bovenbeschreven functies te kunnen vervullen. De hoogte en de breedte moeten

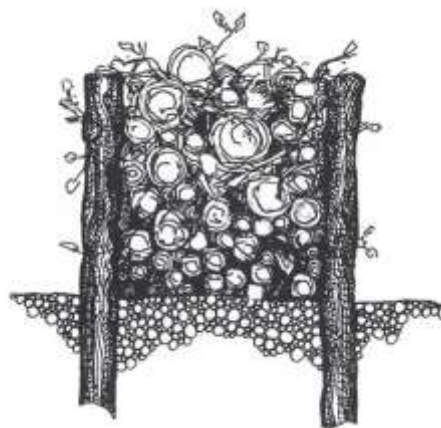
plm. 1.50 meter bedragen. De lengte kan variëren al naar gelang de beschikbare ruimte, maar moet ten minste 3 meter lang zijn om voldoende

dekkingsmogelijkheid te bieden. Steunpalen aan weerszijden op een onderlinge afstand van plm. 1.50 meter kunnen nuttig zijn om uitzakken te voorkomen.

Dik snoeihout kan als steunpaal dienen, maar ook staande bomen kunnen hiervoor gebruikt worden.

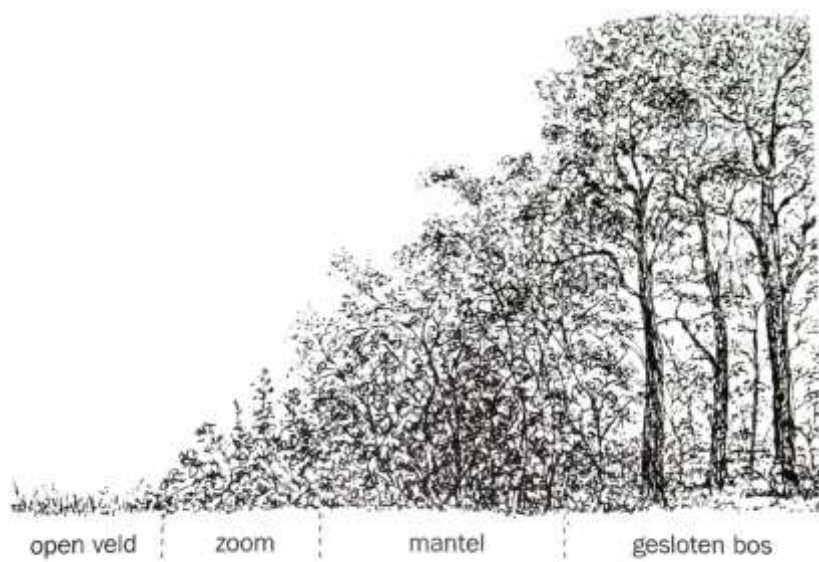
In een bosesysteem neemt bos een belangrijke plaats in. Veel insecten zijn er direct of indirect afhankelijk van. Verschillende soorten paddenstoelen komen alleen op dood hout voor. Vogels, vleermuizen en kleine zoogdieren gebruiken het dode hout als voedselbron, nestplaats en schuil- of slaapgelegenheid.

Dood hout kan op verschillende manieren voorkomen: als liggende en staande stammen, maar ook als takkenril of stronken.

3.2 Stimuleren afwisselende (kruidenrijke) bosranden

Het meest natuurlijke beeld wordt bereikt wanneer er een beperkt aantal soorten wordt geplant. Enkele soorten in een wijd plantverband. Door de afstand die een volwassen struiken/bomen nodig heeft aan te houden bij de aanplant kan deze zich rondom volop ontwikkelen. Tevens krijgen kruiden kans zich spontaan te vestigen op deze open plekken. Na verloop van tijd kunnen er nog enkele andere soorten bomen/struiken worden aangeplant wanneer er lege plekken ontstaan. Veel soorten ontwikkelen zich verder door spontaan op te komen en vullen zo open plekken op. Het uiteindelijke beeld van een bos(rand) laat een zoom-, mantel-, kernopbouw zien. Een opbouwende laag uit kruiden, struiken, bomen.

Volgende beheermaatregelen kunnen bijdragen aan een gevarieerde bosrand:

- aanplanten van besdragende heesters of een karakteristieke heester (hazelaar)
- aanplanten van struiken met een markante herfstkleur.
- aanplanten van diverse kruiden en afmaaien van brandnetels
- maken van inhammen en zoomvegetaties

afwisselende mantel- en zoombegroeiingen is geschikt om met vrijwilligers uit te voeren.

GELAAGDHEID IN DE BEPLANTING

3.3 Maken van voorzieningen voor diverse diersoorten

In het bos kunnen veel voorzieningen getroffen worden voor vogels en andere dieren. dit kunnen zijn vogelkasten, vleermuiskasten (zie infoblad Nestkasten vogels - Vleermuiskast), broeihopen voor ringslangen (zie infoblad , Ringslag – de broeihoop), diverse kruidenvegetaties (zie infoblad Boeket wilde bloemen – Mooi ruig is niet lelijk) vlinderhoekjes, etc

3.4 Verschraling

De afname van de hoeveelheid voedingsstoffen in de bodem kan gestimuleerd worden door maaien en afvoeren. Wanneer maaisel achterblijft op de gemaaide locatie komen voedingsstoffen weer terug in de bodem. Door deze voedingsstoffen te verwijderen wordt de bovenste grondlaag armer (schraller, lees minder stikstof in de bodem) productie van organisch materiaal neemt af. Hierdoor krijgen meer plantensoorten kans om zich te vestigen. Op voedselrijke grond krijgen stikstof minnende planten zoals braam en brandnetel de gelegenheid om met hun groeikracht ander soorten buiten te sluiten. In het kort, minder voedingsstoffen, meer soorten planten.

Eerste vier jaar na maaien en afvoeren is er duidelijk een teruggang te zien in bv de brandnetel. De jaren daarop volgend zal de brandnetel verder afnemen.

Op klei is het van belang dat grassen net voor de bloei worden gemaaid, zo ontstaat er sneller een gevarieerd beeld.

Gefaseerd maaien geeft een faunavriendelijk resultaat. Nectarafhankelijke insecten hebben het hele seizoen bloeiende planten nodig.

3.5 Ruigte

Wordt een terrein niet meer gemaaid dan verdringen de kruiden de grassoorten. Wordt deze ruigte ook niet gemaaid, dan komen er opgaande houtige soorten voor terug.

Wordt een ruigtebegroeiing te vaak gemaaid ontstaat er weer een toename van de grasbegroeiing.

Ruigtekruiden zijn belangrijk voor veel dieren: ze zijn een nectarbron voor insecten. Het zijn waardplanten voor larven van insecten. Voedselbron en schuilgelegenheid voor kleine zoogdieren.

Een overwinteringsplaats voor insecten en vooral in de winter komen zangvogels af op de zaden.

Ruigte dient eens in de 2 jaar gemaaid te worden. Op een schralere bodem kan er ook gemaaid worden om de 3 á 4 jaar. Op de rijke kleigrond is eens in de 2 jaar aan te raden. De voorkeur gaat uit naar gefaseerd maaien.

Ruigtekruiden moeten na de bloei worden gemaaid. Dit is een belangrijk verschil met de graslanden. Maaien in de herfst geeft de meeste voordelen, de begroeiing is nog niet afgestorven, waardoor er meer voedingsstoffen worden afgevoerd.

3.6 Broeihopen voor ringslang

Bij het maaien in het gebied komt veel vegetatie vrij. Deze vegetatie kan heel goed dienst doen als broeihoop voor eieren van ringslangen. Bij verwerken van riet op de broeihoop is het niet nodig om takken in de broeihoop te verwerken. Bij alleen gras is dit wel noodzakelijk. Takken in de broeihoop geeft meer lucht, waardoor de temperatuur in de hoop beter geregeld wordt. Ringslangvrouwtjes maken gebruik van broeihopen om eieren in af te zetten. Om dit te controleren wordt de hoop 1 x per jaar in het najaar gecontroleerd op eierschalen van ringslangen (zie infoblad, Ringslag – de broeihoop).

3.7 IJsvogelwand

IJsvogels jagen op kleine vissen vanaf een overhangende tak boven stromend water. Zij broeden in hopen. Omgewaaide bomen met de kluit verticaal of steile oevers zijn hier uitermate geschikt voor deze hopenbroeders. Door strenge winters kan een bestaande populatie in 1 winter gehalveerd worden. Het aanbrengen van broedwanden geeft de ijsvogels een mogelijkheid om de populatie te herstellen.

(Zie bijlage . IJsvogelswanden)

3.8 Werkzaamheden Flora en Fauna wet

Bij het uitvoeren van werkzaamheden wordt er gekeken naar het beste tijdstip om deze in te plannen. Hiervoor wordt de gedragscode Flora en Fauna Wet LBF – 2008 (zie bijlage) als uitgangspunt gebruikt.

4. Beheer

4.1 Boomsoorten

Wilgenbos

De voornaamste activiteit die wordt gedaan in het wilgenbos is natuurlijke ontwikkeling. Groei en afsterven gaat in natuurlijke cyclus. In het vak kunnen bomen geringd worden om andere te bevoordelen. Jaarlijkse controle is hierbij van belang

Gemengd loofhout es/eik

Hier zijn toekomstbomen aangewezen en omringende bomen worden geringd om ze te laten afsterven op stam. Dit kan alleen bij bomen midden in het vak. Aan de kant van het pad, worden ze omgezaagd.

Gemengd loofhout kers

Hier zijn toekomstbomen aangewezen en omringende bomen worden geringd om ze te laten afsterven op stam. Dit kan alleen bij bomen midden in het vak. Aan de kant van het pad, worden ze omgezaagd.

katwilg

de paden die de katwilgen doorkruizen worden vrijgehouden van overhangend groen. Verder wordt er in de vakken niets gedaan.

Beheer van bomen langs het grote doorgaande pad

Dit bestaat uit het opkronen van bomen om een gesloten laanstructuur te verkrijgen. Hier wordt niet in gedund.

Beheer

Locatie	Wat/wanneer		Wat/Wanneer		Uitvoer
wilgenbos	Blessen	zomer	Dunnen: Ringen en omzagen	Late herfst en winter	vrijwilligers
Gemengd loofhout es/eik	Blessen	zomer	Dunnen: Ringen en omzagen	Late herfst en winter	vrijwilligers
Gemengd loofhout kers	Blessen	zomer	Dunnen: Ringen en omzagen	Late herfst en winter	vrijwilligers
katwilg	Blessen	zomer	Dunnen: Ringen en omzagen	Late herfst en winter	vrijwilligers
Beheer van bomen langs het grote doorgaande pad	Opkronen	Zomer			vrijwilligers

4.2 Rietbeheer

Het riet op verschillende locatie om de 3 jaar gemaaid en afgevoerd. Dit zijn de gedeeltes A, B en C in de noordelijke helft. En delen D, E en F in de zuidelijke helft. Elk jaar blijft 2/3 deel van het riet overstaan. Dit geeft vogels kans om nesten te bouwen en hierin te gaan broeden. Riet maaien na het broedseizoen (sept tot februari)

Het gemaaide riet wordt bijeen geharkt en op een broeihoop gezet. Dit geeft ringslangen de kans eieren hierin af te zetten.

Beheer

Jaar	2013 / 2015	2013 / 2017	2014 / 2017
Noordelijke deel			
<i>Deel A</i>	Ja		
<i>Deel B</i>		Ja	
<i>Deel C</i>			Ja
Zuidelijke deel			
<i>Deel D</i>	ja		
<i>Deel E</i>		Ja	
<i>Deel F</i>			ja

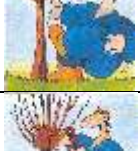
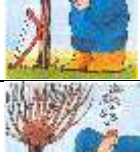

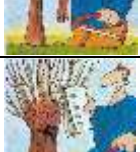

3.3 Knotwilgen

De knotwilgen zijn ontstaan door wilgen die aan de waterkant staan op een hoogte van 1.8m af te zagen. Hierdoor wordt de schaduwwerking op de vegetatie erachter beperkt. Deze knotwilgen worden geknot waarbij de takken op locatie in rillen verwerkt worden.

Knotwilgen bieden, wanneer ze ouder zijn, nestgelegenheid aan vogels zoals o.a. mezen en in de toekomst misschien een steenuil (zie bijlage knotbomen).

Onderhoud knotwilgen na aanplant	
	In de eerste jaren groeien er zij- en topscheuten aan de staak.
	Haal, in het groeiseizoen, alle zijscheuten weg.
	En dun de pruik uit, het zogenaamde 'stikken'.
	Haal 4 jaar na het poten de hele pruik weg.
	Doe dan 2 jaar niets.
	In het zesde jaar is de pruik weer flink gegroeid.
	Dan is het tijd voor stikken. Laat 8 a 12 takken staan.
	Doe opnieuw 2 jaar niets.
	Haal dan weer de hele pruik weg.
	Herhaal het knotten elke 4 jaar. Zo nodig tussendoor stikken.

Beheer: 1 x om de 4 jaar knotten. Het zou kunnen dat door de locatie aan de kust de wind schade toebrengt aan de takken. Verwijder deze gescheurde/afgebroken takken. Evt. de cyclus terugbrengen naar om de 3 jaar. In 2011 zijn de wilgen geknot.

Locatie	Wat	Wanneer		Uitvoer
<i>Wilgen en elzen</i>	knotten	2014	2018	vrijwilligers

3.4 Griend

Op het zuidelijke deel kan griend (wilg) verder ontwikkeld worden. Griendhout wordt om de 4 jaar geknot. De wilgentenen groeien dicht op elkaar de hoogte in, waardoor er takken van gelijke dikte ontstaan. Doordat ze dicht op elkaar staan krijgt de ontwikkeling van de onder begroeiing nauwelijks kans. Van het vrijkomende takhout worden rillen gemaakt. Andere boom en struiken soorten moeten verwijderd worden om het griend in stand te houden.

Voordat het griend goed kan ontwikkelen moeten wilgen langs de waterkant geknot of verwijderd worden. Ook moeten er wilgen op kniehoogte gezaagd worden om zich als griendhout verder te kunnen ontwikkelen. Te behoudend dunnen zal er voor zorgen dat alleen de randbomen zich verder ontwikkelen tot zeer forse bomen. Op latere leeftijd krijgen schietwilgen last van watermerkziekte waar zij uiteindelijk dood aan gaan. Omdat het hele perceel van de zelfde leeftijd is zal dit dan ook bij allen op het zelfde tijd zich openbaren. Om dit te voorkomen is terugzetten op kniehoogte (verjongen) en er grienden van te maken aanbevolen.

Nadat het griend is gevormd kan het opgedeeld worden in diverse delen zodat elk jaar een deel geknot kan worden.

Beheer: om de 4 jaar knotten.

Locatie	Wat	Wanneer		Uitvoer
<i>Griend</i>	knotten	2013	2017	vrijwilligers

3.5 Botanisch waardevolle gedeelten

Om te zorgen dat riet niet de overhand krijgt op andere plantensoorten moet er minstens 2x per jaar op de locatie gemaaid worden met de zeis. Het gewas moet afgevoerd worden en verwerkt worden in een broeihoop voor ringslangen. Langs het water enkele doorzichten vrijhouden van rietgroei en boomvormers om andere plantensoorten een kans te geven.

Door jaarlijks op het zelfde tijdstip te maaien worden de beste resultaten verkregen.

Op het pad kan door het frequente maaien ook waardevolle delen ontwikkelen. Door herhaaldelijk te inventariseren kan dit ontdekt worden. En door het beheer hierop aan te passen kan het pad botanisch ook interessant worden. In 2013-13 zou ratelaar uitgezaaid kunnen worden in het deel langs het Weerwater. Deze plant groeit op wortels van gras en zou zich goed kunnen uitbreiden.

Beheer:

Locatie	Wat	Wanneer		Uitvoer
<i>Deel Weerwater*</i>	Maaien ruigte	1 x per jaar	Na broedseizoen	Vrijwilligers
<i>Langs paden *</i>	maaien	1 x per jaar	Na broedseizoen	Vrijwilligers

3.6 Paden en vleermuiskasten en ijsvogelwanden

Paden

Langs en door het gebied lopen enkele half verharde paden. De wandelpaden worden door de vrijwilligers vrijgehouden van overhangende takken. Kruidenranden worden gemaaid met de zeis. Het gemaaide gewas wordt afgevoerd en op broeihopen gezet. Maaien tot halve meter langs het pad en afvoeren in groeiseizoen van april tot juli maandelijks tot de groei eruit is (in juni de brandnetelruigte breder maaien tot 2 meter, waarbij delen blijven staan. In september opnieuw breed maaien, waarbij opnieuw delen blijven staan).

Maandelijks controle op kuilen in het pad. Defecten worden doorgegeven aan LBF die contact opneemt met de opzichter van de gemeente

Vleermuiskasten

Langs het grote doorgaande pad zijn vleermuiskasten opgehangen. Deze worden gecontroleerd in de zomermaanden op bewoning en beschadiging en indien nodig vernieuwd. (Zie bijlage: vleermuizen)

Ijsvogelwanden

Langs het water kunnen enkele locaties worden ingericht als ijsvogelwand. Hiervoor is het raadzaam om enkele bomen om te lieren zodat de wortelkluif gebruikt kan worden als basis voor het nest. (zie bijlage: broedwanden voor ijsvogels)

Beheer

Locatie	Wat	Wanneer		Uitvoer
<i>Paden</i>	Controle	Maandelijks		vrijwilligers
	Maaien afvoer	Juni	sept	vrijwilligers
<i>Vleermuiskasten</i>	Controle op bewoning	zomermaanden		vrijwilligers
			Najaar/winter	Vrijwilligers
<i>Ijsvogelwand</i>	aanleg	Winter		Vrijwilligers
	controle	Voorjaar	zomer	Vrijwilligers

3.7. Sloot

De sloot rondom het eiland is eigendom van de gemeente maar het waterschap verzorgt het beheer. Communicatie over de planning wordt door gemeente gedaan.

Beheer

Locatie	Wat	Wanneer	Uitvoer
Sloot	Maaien afvoer	Om het jaar een zijde van de sloot Of elk jaar één derde deel, om bodemleven en rietkraag (broedgelegenheid rietvogels) niet te veel te verstoren.	gemeente

Bijlage 1

Wie doet Wat

Functie	Wie	Mailadres
Beheer	Jetta Verhoef Roelof van der valk	jetta.verhoef@hccnet.nl rwavdvalk@freeler.nl
Gereedschap	Jetta Verhoef Roelof van der valk	
Pr en Communicatie		
Educatie en inventarisatie		
EHBO	Jetta Verhoef Roelof van der valk	
LBF projectmedewerker	Petra Borsch	borsch@landschapsbeheer.net
LBF projectleider	Margriet Brouwer	brouwer@landschapsbeheer.net
Gemeente opzichter	Arjen van Ark	avark@almere.nl

